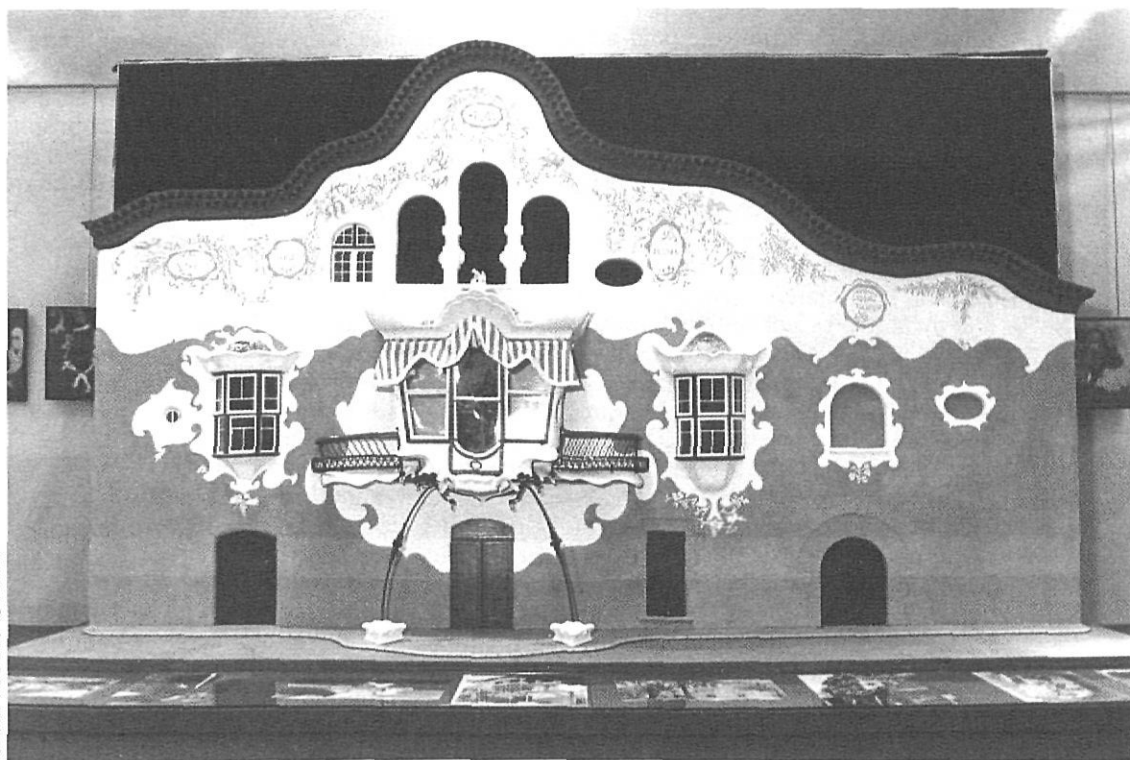

Josep M. Jujol va trencar motllos per experimentar nous llenguatges i plantejaments.

Jujol, l'arquitecte redescobert

El santuari de Montserrat de Montferri (Tarragonès) és avui una ruïna. L'arquitecte volgué fer una obra molt lligada a la terra, suggerent dels elements naturals del medi, però no va preveure que el projecte era massa ambiciós per a un poble amb recursos econòmics migrats. Els constructors mai passaren de les naus centrals projectades com un clonisme perfecte de la muntanya sagrada i les parets, fetes amb pòrtland, grava i carbonissa de locomotora, s'han vist reduïdes a recordatori fantàstic de la gran capacitat creativa d'un dels arquitectes més trencadors de la moderna historiografia de l'art, Josep Maria Jujol.

Personatge lúcid, exquisit, Jujol ha restat en l'anonimat, qualificat com un deixeble fidel i radical de Gaudí, fins que molts anys després de la seva mort ha estat redescobert com una ment potent i de formidable capacitat d'innovació. En l'exposició que s'ha

presentat a la seu del Col·legi d'Arquitectes de Girona, es pot fer un camí ajustat per la trajectòria d'un creador que hagué de viure fagocitat per la fama del reusenc. Els projectes, plànols, figures, maquetes i forjats recullen les tensions interiors d'un home que, tot i que fou un dels col·laboradors més compenetrats amb Gaudí —el recobriment ceràmic del Parc Güell o les reixes de la Pedrera foren dissenyats per ell— sota un aparent allargament dels plantejaments gaudinians, aposta clarament per una nova concepció de la construcció dels espais edificats i dels objectes i elements de decoració que han d'habitar-hi.

En l'obra de Jujol, una de les qüestions més debatudes del nostre segle, com és l'eterna polèmica entre la unitat o la distinció de les arts, és a dir si les arts són tècniques diverses amb les quals es realitza un valor únic i suprem, l'Art amb majúscules, o si cada una es realitza mitjançant uns valors particulars

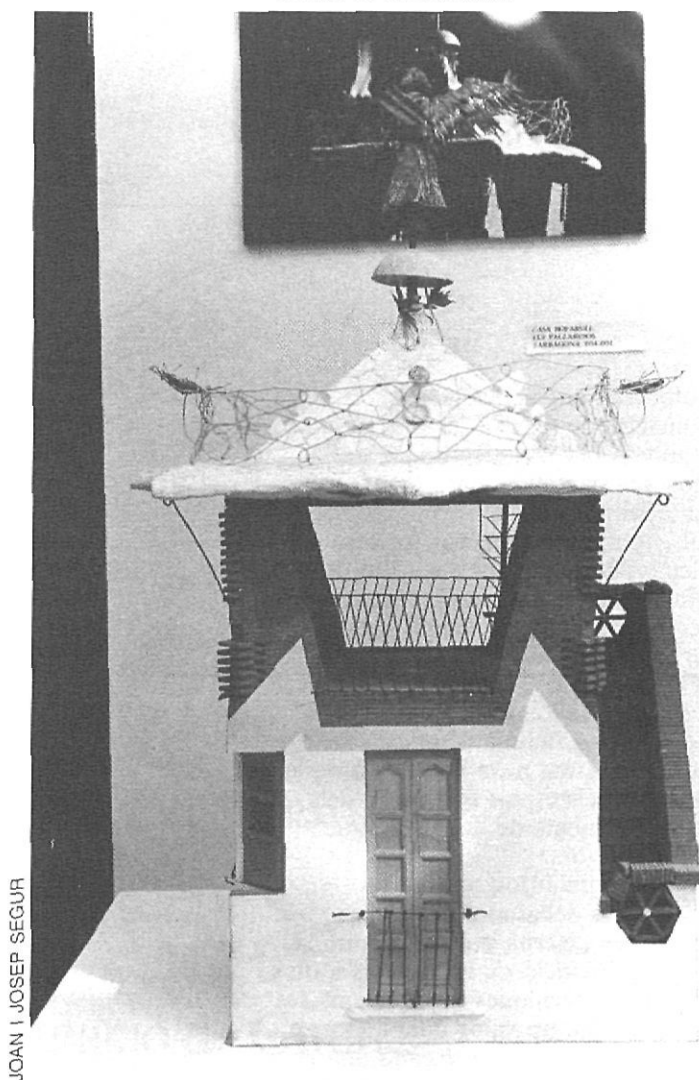
i definitoris, queda diluïda per l'aposta única i real de l'arquitecte com a home universal.

Repasant la seva obra sobta que un plantejament radical com aquest sorgeixi de la ferma convicció d'entendre l'arquitectura com la mare de totes les altres arts. L'arquitectura que va ser la mare de l'escultura —la caverna paleolítica es pot definir com una cripta pintada o la mateixa cabana africana rudimentària es pot definir com una obra d'art per habitar— no té altra raó existencial que estar directament interessada en les activitats bàsiques de la vida humana. Obligada a ésser estilísticament vital, i alhora buscar la perfecció ideal, que no pot estar limitada per la necessitat. Avaluant el projecte com un treball absolut, l'arquitecte posarà a la pràctica la unitat de l'estètica plàstica, resituarà la seva proposta sobre el plantejament que la sensibilitat hauria de ser punt de

confluència entre totes i cada una de les disciplines, i reduirà la separació entre l'arquitecte, l'escultor, el pintor o l'artesà (fuster, ferrer, ceramista) en una simple divisió de consciència. La pròpia potència creativa servirà per diluir definitivament la polèmica que ha tingut efectes nefastos sobre el desenvolupament de les arts en general i de l'arquitectura en particular, i així Jujol intentarà treballar amb la màxima llibertat. Tant a la Torre de la Creu, també anomenada Torre dels Ous de Sant Joan Despí, com a l'església de Vistabella (Tarragonès), o la casa Planells de la Diagonal, són filles del parany. Emparat darrera un pseudogaudinisme aparent, Jujol es mostrarà com un coneixedor absolut de la tècnica, un arquitecte independent, un integrador tenaç i disciplinat que experimentarà amb tots tipus de camins i llenguatges que s'integren o s'encreuen en la seva tasca (modernisme, expressionisme, popularisme, surrealisme, dadaisme, estructuralisme) i l'ajudarà a trenar una proposta clara i personal.

Definitivament deslliurat de l'estigma gaudinià —la personalitat creativa de l'ajudant marcarà decisivament l'etapa del mestre fins al punt que es pot parlar clarament d'un Gaudí anterior i posterior a la col·laboració amb Jujol— l'arquitecte se servirà de tota la seva potència creadora per convertir els seus projectes en anticipacions de l'abstracció, en concrecions del collage objectual. Trencarà motllos i experimentarà nous llenguatges i plantejaments. Apostarà per les propostes descontextualitzadores del dadaisme i transformarà la seva obra en un camp de batalla contra la integració i la mediocritat. Valorant l'obra com una unitat individualitzada, un tot integrat i viu, Jujol portarà la seva intervenció més enllà de l'arquitectura, dissenyant, refent o recuperant els objectes que han d'omplir els buits deixats per l'arquitectura. Així, les cadires, les reixes, les baranes, els canelobres, els llums, els miralls o els petits detalls, estaran subjectes a la modificació —la reforma de la masia dels Pallaresos n'és exemple clar—, patiran la intervenció directa de l'artista, com un procés més d'integració en el primitiu plantejament que tota superfície, moble o material no són sinó els elements que des de la seva unitat actuen com a forces vives i renovables en la idea global de la reforma, que farà de l'edifici un veritable acte estètic, un nou camí d'experimentació en la història de l'art.

L'obra de Jujol és un camp de batalla contra la mediocritat.

JOAN I JOSEP SEGUR

PAU LANAO

PAISATGE AMB FLAMES

Miquel Pairolí

PAISATGE AMB FLAMES

Miquel Pairolí

Paisatge amb flames és un dietari amb personalitat pròpia en el conjunt de textos d'aquest gènere que s'han publicat durant els darrers temps en la literatura catalana. Escrit pràcticament al llarg d'una dècada i ordenat per estacions de l'any, presenta, d'una banda, els interessos intel·lectuals del seu autor —que van de Pavese a Borges o de Pla a Camus—, i de l'altra, les seves reflexions sobre la quotidianitat i, en particular, sobre el món i el paisatge rurals.

Miquel Pairolí (Quart d'Onyar, el Gironès, 1955) treballa de periodista. Llicenciat en filologia catalana, els gèneres que més ha conreat són la crítica literària i l'article periodístic d'opinió, una tria dels quals configura el llibre L'enrenou dels anys 80. Té publicats, també, alguns contes dispersos.

COLUMNA

BC

Biblioteca de la Classe

La col·lecció *Biblioteca de la Classe* potencia l'estudi sense manual únic i desenvolupa, de manera científica i didàctica, temes monogràfics per treballar a l'escola.

És una iniciativa conjunta de l'editorial GRAO de Serveis Pedagògics i el Servei d'Ensenyament i Investigació de la Diputació de Barcelona.

THALASSA, THALASSA!

EMPÛRIES,
CIUTAT GREGA
A CATALUNYA

format
20x21 cm.

Altres títols:

**LEGIONARI I
CIUTADÀ ROMÀ**
Lluís Emili Patern

**BANDOLER DEL
SEGLE XVII**
Pere Rocaquinarada

**SENYOR FEUDAL I
CABDILL MILITAR**
Jofre de Rocabertí i
Montcada

**EL NAIXEMENT
D'UN POBLE**
Joan el Roig, pagès
del segle X

**LA GUERRA CIVIL
ESPANYOLA**
L'Arnau,
revolucionari i milicià

**L'AVENTURA
MEDIJEVAL PER LA
MEDITERRÀNIA**
Ramon Muntaner

EL PALEOLÍTIC
Eines, jaciments,
formes de vida

**EL MOVIMENT
OBRER A
CATALUNYA
(1890-1914)**
Millorar les
condicions de vida

**LA CATALUNYA
SARRAÏNA**
Abu-Béquer,
el tortosí

**LA PRIMERA
REPÚBLICA**
Clavé, demòcrata i
federalista

ELS IBERS
Puig Castellar,
poblat laietà

**LA SEGONA
GUERRA MUNDIAL**
La configuració del
món actual

**EL SEGLE XVIII A
CATALUNYA**
Pere Soldevila,
grumet de «La Perla»

L'ART ROMÀNIC
Odiló, campaner del
monestir

LA INQUISICIÓ
Procés a Na Caterina
Floreta

**GRAO
EDITORIAL**

**LA REVOLUCIÓ
FRANCESA**
De l'absolutisme a
l'estat constitucional

L'ART GÒTIC
La construcció de la Seu
de Manresa

**EMPÛRIES,
CIUTAT GREGA
A CATALUNYA**
Thalassa, Thalassa!

Diputació
de Barcelona

cl. de l'Art, 81 - 08026 Barcelona
Tel. (93) 235 23 11

Preu: 680 ptes.